

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

1090

H

72

KONINKLIJKE BIE

0585 23

44950.

Lakboekje

voor

de Jeugd.

Met gekleurde
Afbeeldingen.

Amsterdam bij E. Maaskamp,
(Prentkunst Magazijn)
Kalverstraat en Dam N° 1.

Prijs f 2. 8 -

Ongekleurd f 1. 12 -

KW 1090
H 72

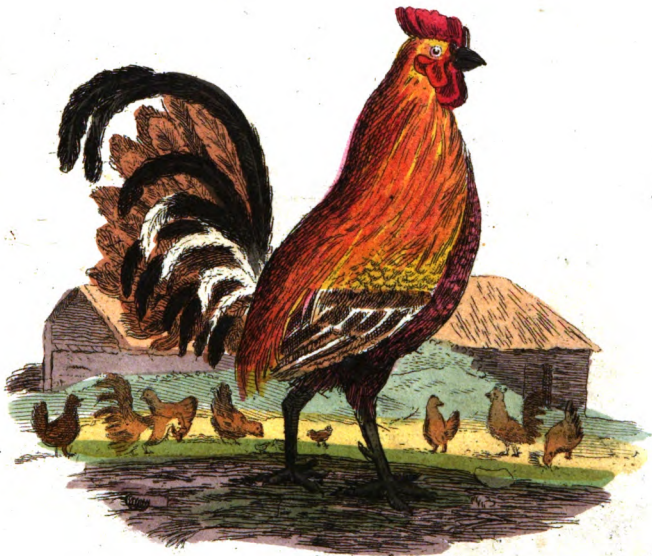
EERSTE ONDERRICHTING
VOOR HET
JEUGDIG VERSTAND.

---

* Gekraai des wakkren Haans, als 't daglicht wordt herboren,
Zij 't beeld, ô jeugd! van uwe ontloken wijsheidszucht;
Uw levensmorgen ga niet nutteloos verloren:
Wie vroeg iets nuttigs leert, heeft laat daarvan nog vrucht.

44700.

Z A K B O E K J E

VOOR DE

J E U G D,

OF

EERSTE ONDERRICHTING VAN HET KIE-
MEND EN TOENEMEND VERSTAND,
DOOR AANSCHOUWING

VAN

V O O R W E R P E N

IN DE NATUUR,

HET DERZELVER BENAMINGEN

IN VIER TAALEN

EN

GEKLEURDE AFBEELDINGEN.

AMSTELDAM,

Bij E. M A A S K A M P,

Printmagazijn, Kalverstraat en Dan, N°. 1.

VOORBERICHT

De kinderen bekomen het begrip der dingen door het gezicht; hoe afwisselender de voorwerpen zijn, hoe meer indruk zij op het jeugdig gemoed maken. Het kind weet doorgaans de dingen vroeger te onderscheiden dan te noemen; het zal, hoe jong ook, niet ligt een paard en een os voor hetzelfde dier nemen, al kent het nog niet eens de naamen

van beiden. Hoe meer voorwerpen dus het oog des kinds treffen, hoe meer deszelfs nieuwsgierigheid opgewakkerd wordt; en dikwijls is men niet in de gelegenheid om dezelve op den duur afwisselend voedsel te verschaffen, door het kind telkens nieuwe voorwerpen voor oogen te brengen. Een goed prentenboek is indedaad het beste hulpmiddel om het kind tevens te vermaken en te onderrichten. Het kind wil bezig gehouden zijn; en kan men dit op eene verstandige wijze doen, des te beter. Afbeeldingen van voorwerpen, die het kind ligt in de natuur wedervindt, houden zijne aandacht met voordeel bezig; en veelen dezer voorwerpen kunnen aanleiding geven tot een mondeling

onderricht of eene zedkundige les, waartoe de wenken in dit werkje bij ieder voorwerp gegeven worden: ouders en opvoeders kunnen dezelve met oordeel uitwerken en op de omstandigheden toepassen.

Tegenover de voorwerpen zelve vindt men derzelve benamingen in vier taalen: het kind kan dus al spelende zich een aantal zelfstandige naamwoorden van dagelijksche voorwerpen in het geheugen prenten, het geen bij het naderhand grondig aanleren van deze taalen zelve geen gering voordeel is.

Daar dit boekje naar de methode van den beroemden PESTALOZZI ingericht is, kan men

de kinderen uit hetzelfde tevens de letters doen kennen en onmiddelijk leren lezen, zonder hen met het verdrietige b, a, ba; b, e, be te pijnigen, het geen men spellen noemt, doch inderdaad niets anders dan onnutte tijdverkwisting is.

EERSTE ONDERRICHTING

VOOR HET

JEUGDIG VERSTAND.

't Zijn kunst en wetenschap, die ons vertroosting baren;
Tot zelfs in d'ouderdom verkwikken ze onzen geest:
Zorgt dat gij haar verwerft in uwe jonge jaren;
En kwelling, of verdriet, word nooit door u gevreesd.

ZEBELEER DER KINDSCHHEID,
bl. 69. Les 306.

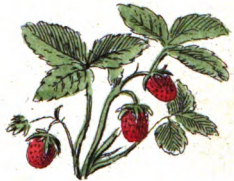
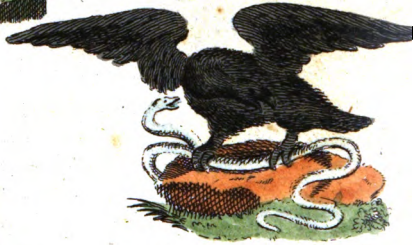
A 5

P L A A T I. I.

Ma	<i>A a</i>	A a	Ma
May /	<i>le Singe,</i>	the Monky,	der Aife.
Harbber- zien /	<i>des Fraises,</i>	the Straw-berries,	die Erdbeeren.
Ananas /	<i>l'Ananas,</i>	the Ananas.	der Ananas.
Appel /	<i>la Pomme,</i>	the Apple,	der Apfel.
arend /	<i>l'Aigle,</i>	the Eagle,	der Adler.

De *Aap*, lieve kinderen! is een dier, het welk, in uiterlijke gedaante, met den mensch zeer veel overeenkomst heeft, en ook veele zijner verrichtingen op eene kluchtige wijze naarbootst. Het naarvolgen van een' anders kleding, manieren, enz. heet men daarom naarepen. Men moet zich wel wachten van een' anders dwaasheden naar te apen.

Wie kent de lekkere *Aardbeziën* niet? Deze vrucht is zo gemeen en bekend, en de ouders geven haar zo dikwijls aan hunne goede kinderen, dat gij zeer wel weten zult hoe zij smaken en 'er uitzien, zonder dat ik ze u behoef te beschrijven.

Minder gemeen en bekend is de *Ananas*, eigenlijk eene West-Indische vrucht, die echter ook door kunst en met veele kosten in ons klimaat geteeld wordt. Zij komt doorgaans enkel op de tafels van zeer rijke lieden. Deze edele vrucht is hoog geel van kleur en door schubben tegen de stekende infekten beveiligd. Zij is, als het ware, de koningin van alle edele vruchten, zo om haare fraaije gedaante als voortreffelijken smaak, en draagt ook eene kroon van groen loof.

De *Appel* is eene goede, welsmakende boomvrucht; doch men moet 'er nooit veel op eens van eten.

De *Arend* is de koning van alle vogelen, niet zo zeer uit hoofde van zijne grootte, want daarin wordt hij door den Stur's overtroffen, maar wegens zijne sterkte en snelle vlugt, die revens ook zo hoog is, dat hij in het luchtruim voor 's men'chen oog verloren gaat. Men zegt ook dat hij zonder hinder tegen het zonlicht invliegen kan.

P L A A T II. 2.

Bh

B b

Bb

Bb

Boom/ *l'Arbre,*

the T ee,

der Baum.

Boh/ *le Bouc,*

the He-Goat,

der Bos.

Gij zoudt niet geloven, kinderen! hoe veel aangenaams en nuttigs een *Boom* voor den mensch heeft. Bij een' heeten zomerdag verschaft zija lommer ons eene verkwiklijke koelte en schaduw; in den herfst plukken wij zijne rijpe vruchten; van zijne takken vlecht men allerhande mandewerk, en van welk een onbereken-

baar nut is niet zijn hout tot het bouwen van huizen en schepen, tot het vervaardigen van meubelen en duizend nuttige zaken, en eindelijk tot brandstof om onze spijzen te koken en ons bij felle winterkoude te warmen! Als gij u dit alles herinnert, zult gij nooit een boom met onverschilligheid beschouwen, maar veeleer den goeden God voor dit nuttig natuurvoortbrengfel danken.

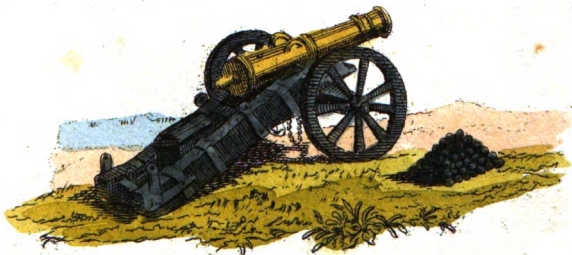
De *Bok* is recht een kinderdier; ik weet zeker dat gij groot vermaak scheidt wanneer het bokje u in een wagentje voorttrekt, maar gij moet u niet zodanig aan dit vermaak verflaven dat gij 'er uwe lesfen om verzuimen of slechts ten halven leren zoudt.

PLAAT III. 3.

Cc	Cc	Cc	Cc
Cameel / pardel/	<i>la Giraffe,</i>	the Pardel,	das Kamel- pferd.
Citroen /	<i>le Citron,</i>	the Citron,	die Zitrone.
Capel /	<i>le Papillon,</i>	the Butterfly,	der Schmet- terling.
Canon /	<i>le Canon,</i>	the Gun,	das Kanon.

De *Cameelpardel* wordt aan de Caap gevonden, gelijkt uiterlijk vrij wel naar den Canon, behalven dat hij kleine hoorns op het hoofd heeft en zijne achterbeenen veel korter zijn dan zijne voorbeenen. Opdat sij het eene dier niet met het andere verwarren zult, wil ik u ook iets van den Cameel zeggen.

De *Cameel* is een inboorling van Arabië, een landschap in het waerelddeel het welk men Asië noemt. Het dier is veel grooter dan een paard, heeft een' langen hals, en eene bult op den rug. Nu zoudt ge denken dat zulk een groot dier veel eten moest, ó neen! het kan, integendeel, wel vier of vijf dagen en langer zonder voedsel in dorre zandwoestijnen voortreizen met een' last van omtrent duizend ponden op zijn' rug; aan een paar handen vol boonen en een mingelen water heeft het dier den geheelen dag voedsel genoeg. De *Cameelen* zijn dus niet kostbaar te onderhouden, het geen ook in zulk een heet en dor land bezwaarlijk zou vallen, wanneer het dier gulzig van aart was. Bij deze matigheid bereikt dit nuttig scepfel een' ouderdom van vijtig tot honderd jaaren.

De *Citroen* is eene geurige boomvrucht, die een verfrischend zuur sap bevat; het welk men over verscheiden spijsen en in eenige dranken tot verkoeling gebruikt. Zij groeit in de zuidelijke landen van ons waerelddeel, als Spanje, Portugal, e. z. v.

Zoudt ge wel geloven, kinderen! dat de fraaije *Capel*, wier kleuren u zo zeer behagen, nog voor weinig dagen eene ruige rups met zestien pooten geweest is, waarvoor ge mogelijk bang waart? en echter is dit zo. deze rups heeft zich ingesponnen; is in een popje, even als een gebakerd kind, veranderd. en eindelijk als eene fraaije *Capel* ten voorschijn gekomen. Bewaar maar eens eenige dagen eene rups in een glas, en gij zult zien dat ik de waarheid zeg.

Het *Canon* is een afschuwlijk ding. Wanneer ik u zeg dat hetzelfde dient om menschen te vermoorden, zult ge voorzeker 'er geen nadere uitlegging van verlangen.

P L A A T IV. 4.

Dd

Dd

Dd

Dd

Das / *le Blairedu*, the Bodger, der Dachs.

Degen / *l'Épée*, the Raper, der Degen.

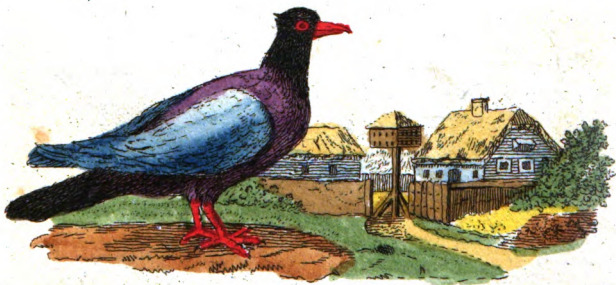
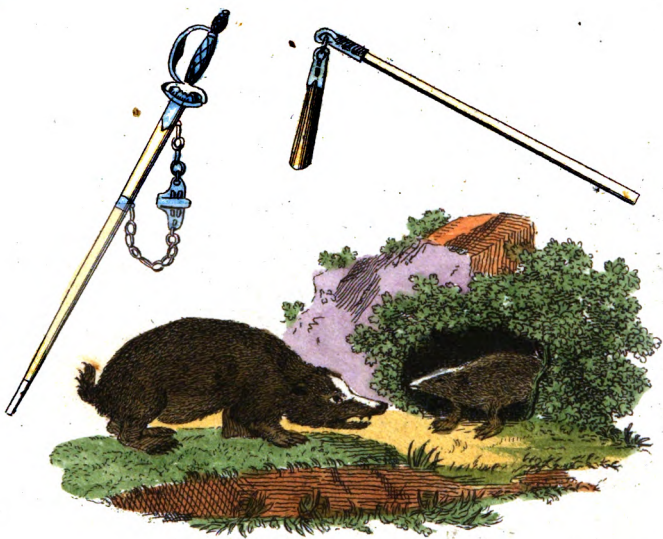
Dorſch / *le Fléau*, the Threshing-ber Flegel.
blegel / flail,

Duif / *le Pigeon*, the Dove, die Taube.

De *Das* is een lui, valsch, schuw en stinkend dier, het welk zich in boschen en afgelegen oorden ophoudt, en den meesten tijd met slapen doorbrengt. Zijne huid levert een pelterij, en is het éénige waarom het gevangen wordt.

De

De *Degen*, offchoon een moordgeweer, wordt nogthans meestal als een teken van onderscheiding ook door magistraatsperfoonen en andere lieden van aanzien gedragen.

Gij hebt zekerlijk het koren wel zien grocijen, en weet dus dat hetzelfde aan lange halmen in digte airen zit. Wanneer men het nu met de vingers daaruit moest pluizen, om het te malen en brood daarvan te bakken, dan zou zulks indedaad een langwijlig en lastig werk zijn; men verricht dit veel spoediger door middel van den *Dorschvlegel*; dit is een lange stok, waaraan een knuppel met een' lederen riem vastgemaakt is; het koren op den dorschvloer uitgespreid zijnde, wordt met dezen dorschvlegel in een' korten tijd eene groote hoeveelheid graan uit de airen geklopt of gedorscht.

De *Duif* kent ge voorzeker als een zindelijke fraai gevederde vogel, die, als men hem laat uitvliegen, weder te huis komt.

P L A A T V. 5r

Ee

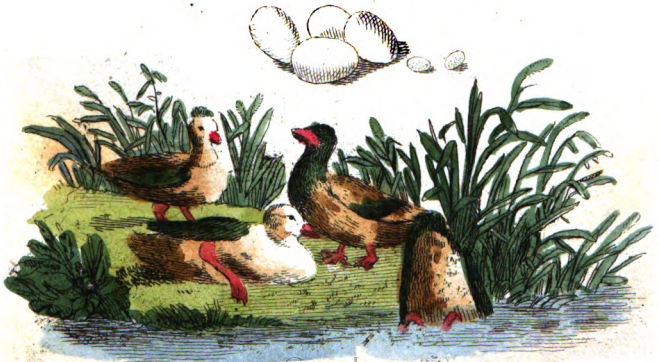
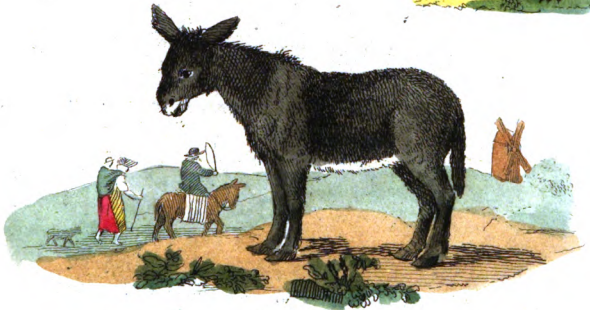
Ee

Ee

Ee

Egel /	<i>le Hérisson,</i>	the Hedge-bog,	der Iget.
Eelhooortje /	<i>l'Ecureuil,</i>	the Squirrel,	das Eichörnchen.
Ezel /	<i>l'Asne,</i>	the Ass,	der Esel.
Eijeren /	<i>des Oeufs,</i>	the Eggs,	die Eier.
Eenden /	<i>des Canards,</i>	the Ducks,	die Enten.

Het kan ligt zijn, kinderen! dat ge nog nooit een' levenden *Egel* gezien hebt. Het is een dier omtrent drie maalen grooter dan eene rat, en houdt zich meest in digte boschen op; zodra de Egel onraad merkt, rolt hij zich als een bal in elkander, en steekt van alle kanten zijne pennen ter verdediging uit, zo dat geen ander dier zonder zich te bezeren hem kan aanvatten.

Het *Eekhoorn* is een allerlieftst vermaaklijk diertje , het heeft genoegzaam de gedaante van een Spaansch hondje , behalven zijn staart , die zeer lang en fraai is. Het beestje is uitnemend vlug , zodat het als een vogel van den eenen boom op den anderen kan springen. Tam gemaakt kan men het ook lang in eene kooi in het leven houden , en veel vermaak van hetzelfde hebben.

De *Ezel* is een geduldig , mak en matig dier ; zijne traagheid alleen heeft hem den naam van dom doen verkrijgen. Het ware te wenschen dat menig kind niet nog veel dommer was dan een ezel.

Wanneer uwe ouders hoenders houden , weet gij zeker wel dat zulks is om dat zij *Eijeren* leggen : nu , deze eijeren , weet ge verder , worden gegeten of in gebak gebruikt ; maar als ik u zeg dat uit deze eijeren door warmte jonge aartige kuikentjes komen , zeg ik u mogelijk iets nieuws.

De *Eenden* zijn watervogels , dat is , zij kunnen zo wel op het water zwemmen als door de lucht vliegen , en zijn ten dien einde van gevlesde voeten voorzien , waarmede zij zich op het water voortroeijen , even als iemand in een schuitje zulks met riemen doet.

P L A A T VI. 6.

Ff

Ff

Ff

Ff

Fontein / *la Fontaine*, the Fountain, der Springbrun-
ne.

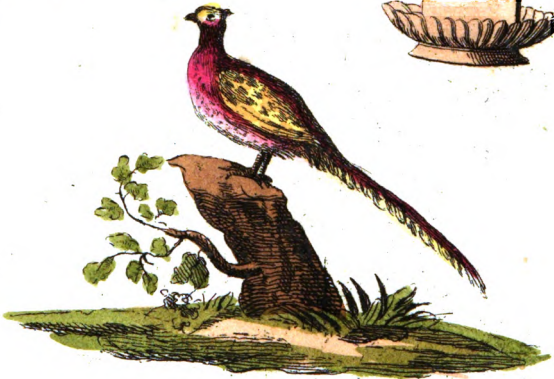
Faisant / *le Faisant*, the Feasant, das Rebhuhn.

Fruit / *du Fruit*, the Fruit, das Obst.

Fluit / *la Flute*, the Flute, die Flöte.

Eene *Fontein* is een kunstig waterwerk; het water wordt daarin door pompen en drukwerken in de hoogte gedreven en tot springen gebracht. Fonteinen vindt men veelal op buitenplaatsen, voor de huizing op het voorplein, ook op de openbaare pleinen in eenige steden van Frankrijk en Italië.

De *Faisant* is een fraai gevederde vogel, omtrent van grootte als een hoen; hij vliegt in het wild; doch men heeft ook tamme faisanten bij hoenders en ander gevogelte.

Wanneer de schoone zomerdagen minder en korter worden, en de herfst allengs begint te naderen, is het de tijd dat de heerlijke perſiken, abrikoozen en pruimen rijp worden; dan kunt ge u met lekker *Fruit* vergasten. Maar, kinderen! weest overtuigd dat uwe ouders wijslijk handelen, wanneer zij u slechts matig daarmede bedelen. Wie te veel fruit op eens eet moet-zulks dlkwijs maar al te zeer bezuren.

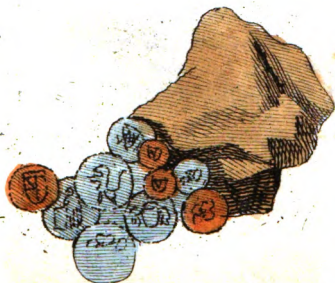
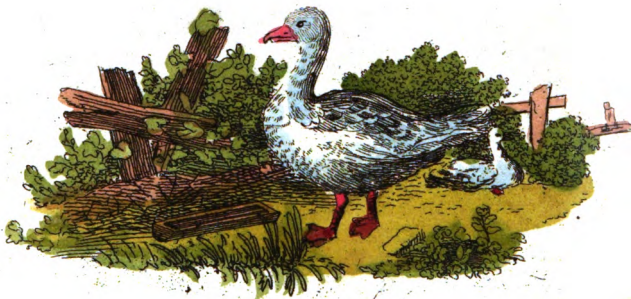
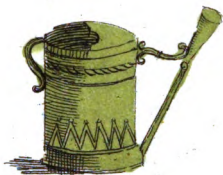

Wanneer een jong mensch eenig muzickinſtrument weet te ſpe-
len, ſtrekt zulks zo wel tot eigen verluſtiging als ter veraangenam-
ing van den gezelligen kring, waarin hij verkeert. De *Fluit* is
niet moeilijk te leren, en gemakkelijk bij zich te dragen. In een
bosch, nabij eenig water, is haar geluid zeer lieflijk.

PLAAT VII. 7.

Gg	Gg	Gg	Gg
Gietcr / <i>l'Arrosoir</i> ,	the Watering-pot,	die Gieß-	fanne.
Glaß / <i>le Verre</i> ,	the Drinking-glas,	das Glas	
Ganß / <i>l'Oye</i> ,	the Goose,	die Gans	
Geld / <i>de la Monnaie</i> ,	the Money,	das Geld	
Grijuß / <i>le Masque</i> ,	the Mask,	die Maske	

Het is u ongetwijfeld bekend dat veele plantjes en fraaije bloemen bij eene aanhoudende droogte zouden verdorren, zo dat men, al het in lang niet geregend heeft, dezelve bevochtigen moet; wanneer men nu in ééns eene groote plas waters daarop wierp, zou men de planten eer doen verrotten dan verkwikken: om deze reden

heeft men den *Gieter* uitgedacht, waarmede men in het bevochtigen der gewassen den regen naarbootst.

Glas kent ge zeker als vengsterruiten, wijnkelken, bierglazen, e. z. v.; maar weet ge wel wat glas is? Ik geloof neen: daarom zal ik het u zeggen; het is niets anders dan kiefselsteenen, of zogenaamd lekszand, en zout, het welk door ten ontzaglijk vuur vloeibaar gemaakt en in alle mogelijke vormen geblazen wordt.

De *Gans* is een zeer nuttige vogel; zijn vleesch is een smaaklijk voedsel, zijne veeren dienen in onze bedkussens, en zijne slagpennen of schachten bereidt men tot schrijfpennen.

Het *Geld* is de verbeeldende waarde van alle dingen; voor geld kan men nogthans *niet alles* bekomen, gelijk veelen zich dwaaslijk inbeelden; bij voorbeeld, deugd, verdiensten en bekwaamheden zijn voor geen geld te koop, en ook oneindig meer waardig. Ondertuschen is het geld ook niet te verachten, dewijl men door hetzelfde in zijne levensbehoefien voorzien en nog menig ander nuttig gebruik daarvan maken kan.

De *Grijns* is een valsch aangezigt, waarachter men zijn waar gelaat verbergt. Een kind, dat anders spreekt als het meent, is even als iemand die een grijns voor zijn aangezigt heeft.

PLAAT VIII. 8.

Hh

Hh

Hh

Hh

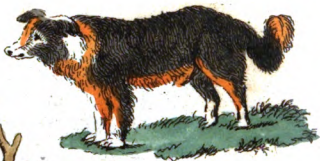
Hamer /	<i>le Marteau,</i>	the Hammer,	der Hammer.
Hond /	<i>le Chien,</i>	the Dog,	der Hund.
Hert /	<i>le Cerf,</i>	the Stag,	der Hirsch.
Haas /	<i>le Levrier,</i>	the Hare,	der Haase.
Herbergshond /	<i>le Chien-berger,</i>	the Shepherd's dog,	der Hirtenhund.

De *Hamer* is een der nodigste timmermans gereedschappen, en dient om de spijkers in het hout te drijven.

De mensch heeft onder alle de dieren geen grooter en getrouwer vriend dan den *Hond*; hij deelt met zijn meester alle gevaaren en ongemakken, geen gebrek, geen mishandeling zijn in staat om den hond vrijwillig de geenen te doen verlaten die hij gewoon is als

zijne meesters aan te merken. Hij verdedigt zijn' meester ten koste van zijn leven, bewaakt zijn eigendom tegen dieven en rovers, spoort het wild voor hem op, en bewijst hem zo veele diensten, getrouwheid en vriendschap, is leerzaam en onderworpen, bezit in één woord zo veele deugden, dat men den hond met recht onder de nuttige dieren rekenen kan.

Het *Hert* is een zeer fraai dier, met twee getakte hoornen op het hoofd; het leeft wild in de bosschen, alwaar het in groote netten gevangen of gefchoten wordt. Zijn vleesch is een lekker wildbraad.

De *Haas* is insgelijks een wild dier, het welk in de bosschen gejaagd en als wildbraad gegeten wordt. De haas is zeer schuw en loopt bij uftick snel, daarbij slaapt hij zeer onvast, met geöpende oogen: vandaar komt de spreekwijze den haazenlaap slapen.

Het zou voor den schaapherder zeer moeilijk zijn om alleen twee of drie honderd schaapen bij elkander te houden op eene uitgebrekte vlakte of heide, en ze tegen de wolven te verdedigen, die altijd op de schaapen loeren; de *Herdershond* is hem in beiden gevallen van veel nut, want niet alleen dat de schaapen hem zo wel gehoorzamen als den herder, maar hij durft het ook met den sterksten wolf opnemen, die altijd van eene slechte reis komt, als hij de kudde nadert, die de bescherming van den herdershond aanbevelen is.

P L A A T IX. 9.

Ji

li

Ii

Ji

Jocko / *le Chasseur*, the Hunter, der Jäger.
Jager / *le Jocko*, the Jocko, der Jocko.

Hij, die het vermaak van de jagt wil genieten, moet, behalven een sterk lichaamsgeftel, ook eene hardvochtige ziel bezitten. De *Jager* moet zich niet alleen honger, dorst, hitte, koude, vermoelijng en andere ongemakken getroosten en doorftaan, maar ook zonder eenig medelijden weerlooze vogels en andere dieren om

het leven brengen. Ik zou niet van kinderen houden, die reeds vroeg daarin vermaak vinden.

De *Jocko* is eene groote aapfoort, die op de kust van Afrika gevonden word. Hij gaat, even als de mensch, op twee beenen, verdedigt zich met een' boontak, gelijk de mensch met een' stok, en heeft van alle de apen de meeste overéukomst met den mensch, ook is hij weinig kleiner. Wanneer een Jocko sterft, wordt hij door zijne makkers met takken en bladen bedekt, en als het ware daaronder begraven.

P L A A T X. 10.

Kk

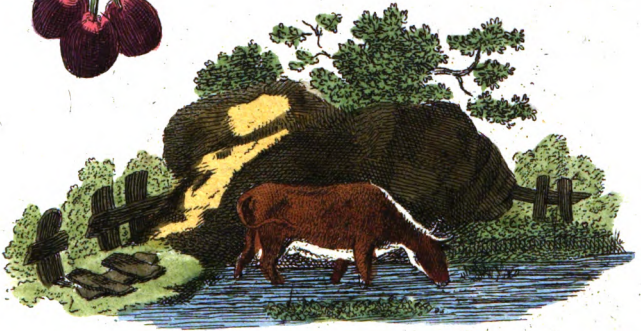
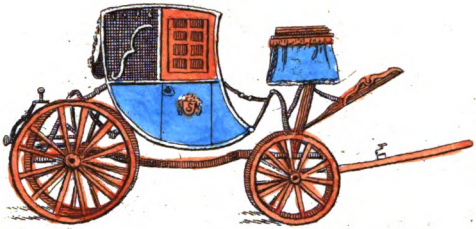
K k

K k

Kk

Koets /	<i>le Carosse,</i>	the Coach,	die Rutfche.
Kerfen /	<i>des Cérises,</i>	the Cherries,	die Kirsche.
Kleerborstel /	<i>la Brosse,</i>	the Brush,	die Bürfte.
Koe /	<i>la Vache,</i>	the Cow,	die Kuh.
Kat /	<i>le Chat,</i>	the Cat,	die Katze.

De *Koess* is een der grootste voorwerpen van weelde; het is zeker aangenaam als men zich daarin gemakkelijk kan laten vervoeren waar men wezen wil; ondertusfchen heb ik wel eens rijke Heeren gekend, die gaarne koets en paarden 'er voor eege en zouden hebben om te kunnen lopen. De podagrif, de lamme, de zwaarlijvige, is dikwijls te beklagen dat hij rijden móet.

ch
ch
f
.
8

t is
vroen
e hiel
len te
raarip

De *Kersfen* zult gij, zonder verdere aanwijzing, ligt op het plaatje herkennen.

Wanneer men goede klederen aanheeft, staat het uiterst sordig en haveloos wanneer dezelve beslijkt en bestoven zijn; de *Kleerborstel* kan zelfs de geringste klederen een net en zindelijk aanzien geven.

Men heeft de *Koe* wel eens Hollands rijkdom genoemd, en met recht; gedurende het leven verschaft zij ons melk, boter, kaas en mest voor onze akkers en tuinen; geslagt zijnde eten wij haar vleesch, maken van haar vet kaarsen, van haare huid leder, van haar hair zükusfens, matrasfen en vloerkleden, van de beenderen knopen, van de horens allerlei nuttige voorwerpen, alsmede lijm niets, in één woord, wat van de koe komt, wordt als onnut verworpen.

De *Kat* is eigenlijk een van roofdier, het welk den menschen' onwaardeerbaaren dienst bewijst met zijne woning van ratten en muizen rein te houden. De kat is overigens zindelijk van zart, snoepen is haar aangeboren, en als men haar plaagt, verweert zij zich wel eens met haare scherpe klauwen; anders is zij zeer zagzinnig en minzaam jegens den mensch.

PLAAT XI. II.

LI

Ll

Ll

Ll

Leeuwrik /	<i>l'Alouette</i> ,	the Lark,	die Lerche.
Laurier /	<i>le Laurier</i> ,	the Laurel,	der Lorbeer.
Leeuwwin /	<i>la Lionne</i> ,	the Lionsess,	die Löwin.
Lantaarn /	<i>la Lanterne</i> ,	the Lantern,	die Laterne.
Lepel /	<i>la Cuillier</i> ,	the Spoon,	der Löffel.

De *Leeuwrik* is een zangvogel, die het eerst de wederkerende lente met zijn aangenaam gekweel begroet; hij heeft de eigenschap dat hij al vliegende zingt.

Van den *Laurier* vlocht men in ouden tijd kransen, die men mannen van uitstekende verdienste op het hoofd zette; tegen-

woordig werpt men ze nog wel eens nu en dan beroemde schouwspelers op het tooneel toe.

De *Leeuw* verschilt merklijk van den leeuw; want behalven dat zij kleiner is, ontbeert zij ook zijne prachtige maanen; doch in sterkte geeft zij hem niet toe.

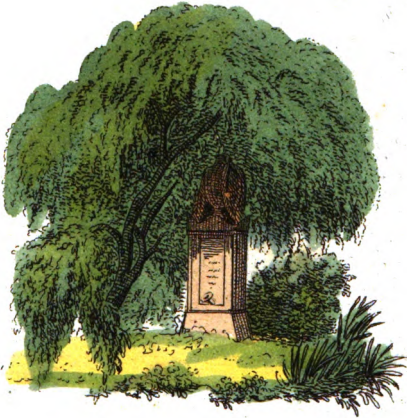

De *Lantaarn* dient het licht tot bescherming, vooral in de open lucht; zonder lantaarnen zou men eene stad, bij voorbeeld, niet voegzaam bij nacht kunnen verlichten. In Amsterdam branden 's avonds bij de drieduizend lantaarnen:

De *Lepel* leert een kind al zeer vroeg gebruiken; 'er zijn nogthans volken, welken men wilden noemt, die nooit een vork of lepel gezien hebben, en hunne uitgestrekte of gesloten vingers tot beiden einden gebruiken,

Bij genoegzaam alle beschaafde natiën heeft de lofslike gewoonte plaats, dat men mannen van uitstekende deugden, verdiensten en bekwaamheden na hunne dood *Monumenten* of gedenktkens opricht. Ook in ons land zijn veele diergelijke bewijzen van de achting der dankbare natie voor haare groote mannen voorhanden, gelijk te Delft het monument voor Prins WILLEM I., te Amsterdam voor den admiraal DE RUITER, e.z. v.

De *Muis* is een zeer schadelijk, hoewel klein en niet onaartig diertje; het heeft niets afschuwelijks of akeligs, waarom het beslagchelijk is dat eenige lieden zulk een' verregaande afkeer en vrees voor hetzelfde betonen; het dier is schadelijk voor onze boeken, ons linnen, onzen voorraad, dat is waar, maar een of twee goede katten kunnen ons van dien overlast gemakkelijk bevrijden.

N n

N n

N n

N n

Naalden /	<i>des Aiguilles,</i>	the Needles,	die Nadeln.
Naalkuss- sen /	<i>le Coussin à</i> <i>coudre,</i>	the cushion	das Näh-
Nest /	<i>le Nid,</i>	to sew on,	kissen.
Nooten /	<i>des Noix,</i>	the Nest,	das Nest.
Nooten- kraker /	<i>le Casse-noi-</i> <i>sette,</i>	the Nuts,	die Nuse
		the Nuts-	der Nuskracher.
		cracker,	

Kinderen! en vooral gij, jonge juffers! veracht toch geenszins de *Naald*. Het is een klein, on aanzienlijk werktuig, ja, maar deszelfs nut is opberekenbaar. LOUISJE verzocht in haar vierde jaar haare mama reeds om naalden en garen, toen dit verstandige kind gezien had dat de naaister daarmee haar jurkje vervaardigde.

Het is eene slechte gewoonte als een meisje haar naafwerk achteloos in haare klederen op haare knie vastspelt: op dat zij zulks niet behoeve te doen, moet zij liever om een *Naafkusfen* verzoeken, het welk zij aan de tafel vastschroeven kan.

Gij weet zeker wel dat ieder vogel een *Nest* maakt, om daarin zijne jongen op te voeden; maar hebt ge wel ooit het kunstig ~~faucenstel~~ van eenige nesten bewonderd? Misschien hebt gij, na de nog half maakte jonge vogels de moeder onbarmhartig ontnomen te hebben, het nest achteloos uit één geplukt en weggeworpen.... Foei! foei! Denkt eens, als gij genoegzaam zonder klederen in een warm bed laagt, en men nam het bed u af, zodat gij ook van koude en gebrek zoudt moeten sterven, gelijk dikwils met de arme vogeltjes gebeurt, die gij waant te kunnen opvoeden.... Als gij dit eens nadenkt, ben ik verzekerd dat ge nooit weder een vogelnestje storen zult.

Ik ken geen kind dat niet van *Noosen* houdt; maar met het kraken wil het somtijds niet gemakkelijk gaan...

Nu, wanneer uwe tanden daartoe nog te zwak zijn, dan zal het mannetje, dat gij hier afgebeeld ziet, zulks wel voor u verrichten. Het is ook beter dat de *Noosenkraker* u dien dienst doet dan dat gij uwe tanden bederft.

C 2

PLAAT XIV. 14.

O o

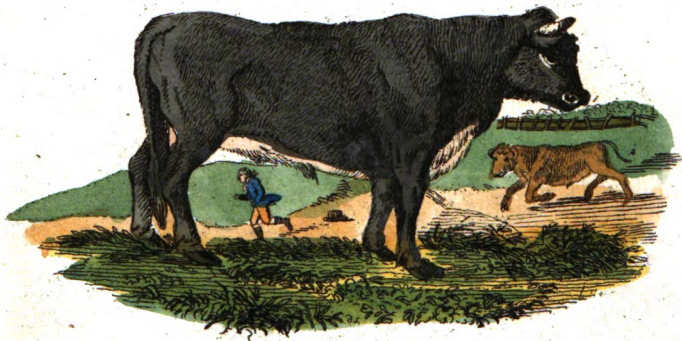
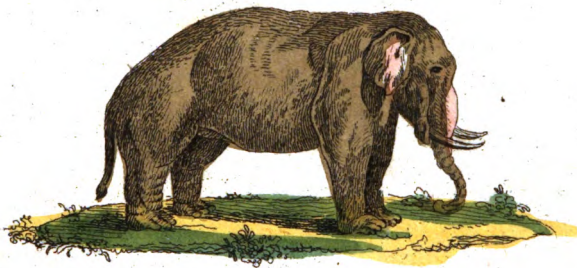
O o

Olijfant / *l'Éléphant*, the Elephant, der Elephant.
De / *le Boeuf*, the Beef, der Os.

Zelden krijgt men in ons land Olijfanten te zien; het gebeurt wel, doch niet dikwijls, dat men een' *Olijfant* op de kermisfen vertoont, welke gelegenheid, als zij zich opdoet, men niet moet verzuimen om een dier te zien, het welk in Indië te huis hoort,

en, zo wel om zijn vernuft als om zijne grootte, onze opmerkzaamheid dubbel verdient.

De Olijfant is van natuur wild en leeft in de boschen; doch men kan hem zeer ligt tam maken en als dan goeden dienst van hem hebben. Hij is zeer leerzaam en getrouw, en daarbij ongemeen schrande. Zijne tanden leveren het ijvoor, waarvan men veele nuttige zaaken vervaardigt.

In landen, waar weinig paarden zijn, bij voorbeeld, in Zwitserland, wordt de Os veelal gebruikt tot het trekken van wagens en voor den ploeg. Bij ons gebruikt men hem daartoe niet; hij wordt alleen vet geweid, geslagt en gegeten.

PLAAT XV. 15.

Pp

Pp

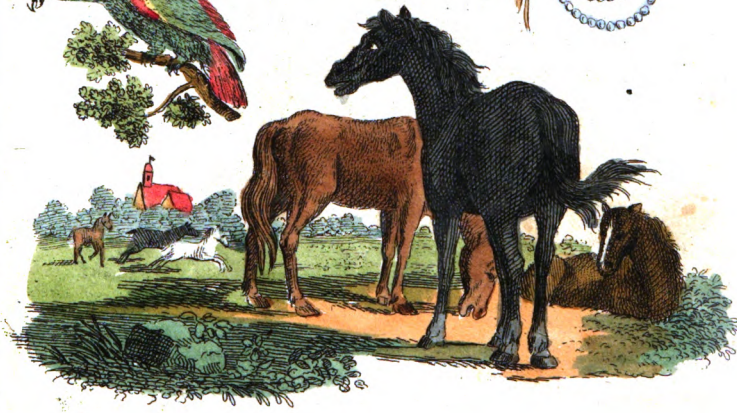
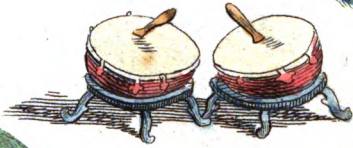
Pp

Pp

Paauw /	<i>le Paon,</i>	the Peacock,	der Pfau.
Pauken /	<i>la Timbale,</i>	the Kettle- drum,	die Paufe.
Paerden /	<i>des Perles,</i>	the Pearle,	die Perlen.
Papegaaf /	<i>le Perroquet,</i>	the Parrot,	der Papegey.
Paarden /	<i>des Chevaux,</i>	the Horses,	die Pferde.

De *Paauw* is inderdaad de prachtigste van alle vogelen; in zijn' schoonen staart zijn alle kleuren op eene verwonderenswaardige wijze geschakeerd. Laat u door het belagchlijk praatje van de wotschheid des paaus toch niet wederhouden om dit fraaije dier met genoegen te beschouwen.

Pauken zijn oorlogspeeltuigen; ook bij zogenaamd Turksch muziek doen zij eene goede uitwerking.

De *Paarlen* groeijen in zekere oesters, die aan de Zuid-Amerikaansche kusten met groote moeite en levensgevaar gevischt worden. Aan snoeren geregen, worden zij als een zeer kostbaar halsieraad gedragen.

De *Papegaaï*, offchoon een West-Indische vogel, wordt nogthans ook zo menigvuldig bij ons aangetroffen, dat ik niet denken kan dat *LORRE* voor u een vreemdeling is.

Het nut der *Paarden* voor den mensch is onberekenbaar. Dit moedig, edel, sterk en getrouw dier verdient in alle opzigten onze opmerkzaamheid en de zorgen die wij voor hetzelfde dragen. Het paard is moedig in den krijg, trotsert met zijn' ruiter het hevigst *kanonvuur*, deelt alle gevaaren en ongemakken met hem, trekt de zwaarste lasten en is, even als de hond, onafscheidbaar aan den mensch gehecht. Men zou geheele boekdeelen van de deugten der paarden kunnen schrijven. Ik zie altijd een jong schoon paard met deernis aan, wanneer ik bedenk dat hetzelfde, na veele jaaren den mensch de uitstekendste diensten bewezen te hebben, in zijn' ouderdom veelligt nog een paar jaaren door een' onbarmhartigen heer mishandeld, en eindelijk door de handen des vilders geslacht, de blekershonden tot spijs zal verstrekken. Waarlijk, zo ooit de mensch ondankbaar jegens nuttige dieren is, dan is hij het tiendubbel jegens de paarden.

+

C 4

P L A A T X V L 16.

R r

R r

R r

R r

Rendier / *le Renne,*

the Run,

das Renthier.

Rooß / *la Rose,*

the Rose,

die Rose.

Raaf / *le Corbeau,*

the Raven,

der Rabe.

Radijs / *la rave ronde,*

the Radish,

der Rettich.

Ring / *la Bague,*

the Ring,

der Ring.

Het *Rendier* is een bewoner van het barste land des aardbodems, namelijk Lapland; dit woest en koud land ligt onder den Noordpool, gevolglijk is het aardrijk aldaar gedurende het grootst gedeelte van het jaar met sneeuw en ijs bedekt, zo dat ge ligt denken kunt dat de veldvruchten daar zeer schraal of geheel niet gevonden worden; ook leven de Laplanders meest van de jagt en vischerij. Het rendier is hun grootste rijkdom; zij spannen hetzelfde voor

hunne sleden en doen also met eene ongelooflijke snelheid de verste togten ; verder verschaffen de rendieren hen bijna alles wat de koejen ons verschaffen , en dat zonder de minste kosten van onderhoud ; want het beest eet alleen eene zekere soort van mosch , het welk hij met zijne pooten van onder de sneeuw krabt. Met zo veel wijsheid plaatste de Algoede Schepper zulk een nuttig en matig dier in dit schraal en bar gewest , waar het plantenrijk niet eens genoegzaame spijsje voor den mensch oplevert.

Geen *Roos* zonder doornen , kinderen ! Geen geluk op deze wereld dat niet somwijlen met iets onaangenaams vermengd is.

De *Raaf* heeft wegens zijne zwarte kleur en akelig geluid een onaangenaam en treurig voorkomen. Hij is een roofvogel , doch hij is ook al nuttig voor den mensch , want hij doet op het land denzelfden dienst als de katten in de huizen. Moet ik nog zeggen wat?....

De *Radijs* is eene gezonde prikkelende knolvrucht , die ge 's zomers mischien wel bij het ontbijt gebruikt.

De *Ring* heeft , behalven dat hij een vingerfieraad is , bij meest alle volkeren eene verbindende kracht , wanneer twee personen plegtig in het openbaar hunne ringen verwisselen.

P L A A T XVII. 17.

S

Ss

Ss

S

Stekelbar- ken /	<i>le Porc épic,</i>	the Porcupine,	das Stachel-
Sabel /	<i>le Sabre,</i>	the S vord,	der Sabel.
Schaap /	<i>le Mouton,</i>	the Sheep,	das Schaf.
Schaar /	<i>les Ciseaux,</i>	the Shears,	die Schere.
Schildpad /	<i>la Tortue,</i>	the Tortoise,	die Schild-
			frote.

Het *Stekelvarken*, althans dat het welk in Zuid-Amerika gevonden wordt, is merklijk grooter dan de Egel, doch voor het overige genoegzaam eveneens gevormd en gewapend.

Wanneer gij weet dat menschen, die men soldaaten noemt, elkander met den *Sabel* somtijds armen en beenen afhakken, ook

wel doodslaan, zult gij mischien van verontwaardiging uw' houten fabel, als een afschuwlijk speelgoed, in het vuur steken.

Het *Schaap* is inderdaad het onnozelle en makste van alle dieren, en voor den mensch bij uitstek nuttig. Denk maar eens aan uwe warme wollen klederen en de lekkere schaapenbouten, die somwijlen bij uwe ouders op tafel komen.

Met de *Schaar* kunt ge van papier allerlei voorwerpen knippen; doch ik raad u wijzer te zijn, dan het kind, van het welk gij in GELLERT's fabelen lezen kunt, hoe deerlijk het zich bezeepte door onvoorzigtig met de schaar om te gaan.

De *Schildpad* is een merkwaardig scepfel: men heeft groote en kleine, land- en zeeschildpadden. Haar vleesch en eijeren dienen tot eene lekkere spijze, en van haare schaelen maakt men allerlei versieringen, als mesfenhechten, snijfdoozen, schuijterbladen, e.d.

✦

Tt

Tt

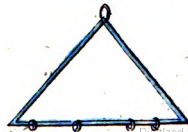
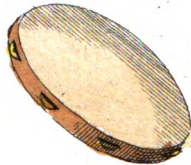
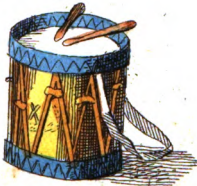
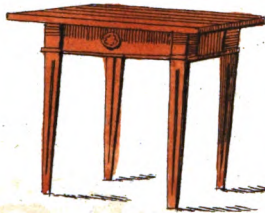
Tt

Tt

Tafel/	<i>la Table,</i>	the Table,	der Tafel.
Trechter/	<i>l'Entonnoir,</i>	the Tunnel,	der Trechter.
Theepot/	<i>la Théière,</i>	the Tea-pot,	der Theetopf.
Tijger/	<i>le Tigre,</i>	the Tiger,	der Tiger.
Taart/	<i>la Tarte,</i>	the Tart,	die Torte.
Trommel/	<i>la Caisse,</i>	the Drum,	der Trommel.
Tamboertjyn/	<i>le Tambour,</i>	the Striking- drum,	der Tambou- rin
Triangel/	<i>le Triangle,</i>	the Triangel,	der Triangel.
Trompet/	<i>la Trompette,</i>	the Trompet,	die Trompete.

Houdt bij het zien van de *Tafel* in gedachten, dat ge al zo gaarne aan de werk- of schrijftafel moet gaan zitten als aan de eettafel.

Men zou bezwaarlijk eenig vocht zonder storten in een' engen hals kunnen gieten zonder behulp van den *Trechter*. De kennis

der letteren is als het ware de trechter waardoor de wetenschappen, om zo te spreken, in het verstand gegoten worden.

De thee is een Chineesch heestergewas, en genoegzaam onze gewoone drank. Dezelve is, in groote hoeveelheid gedronken, verslappend en zeer schadelijk. Wacht u reeds vroeg voor het onmatig theeflobberen, en neem u voor slechts één of twee kopjes te drinken, zo dikwijls de *Theepot* op tafel komt.

Het wreedste en kwaadaartigste dier is ongetwijfeld de *Tijger*. Hij wordt in Bengalen gevonden, alwaar men om zijne schoone huid jagt op hem maakt.

Wie geen *Taars* lustte zou waarlijk wel zeer lekker moeten zijn.

Ik weet niet hoe een ordentlijk kind vermaak in het woest geraas van den *Trommel* zou kunnen vinden. Verre van uwe ouders of huisgenooten daarmede te hinderen, moet gij het trommelgeraas liever aan de soldaten, die daarop marcheren moeten, overlaten. De Amsteldamsche straatjongens mogen op kermissen de stad met trommelgerucht vervullen, tot walg en verveling van alle stille burgers: gij zoekt liever uwe uitspanning in verstandiger en minder gedruis makende spelen.

De *Tamboerijn* is een muziekinstrument dat doorgaans van straatmuzikanten bespeeld wordt; zo ook

De *Triangel*; komt hier nog bij

De *Trompet*, dan ware dit een concert om iemand een uur verre weg te jagen.

PLAAT XIX. 19.

U u

U u

U u

U u

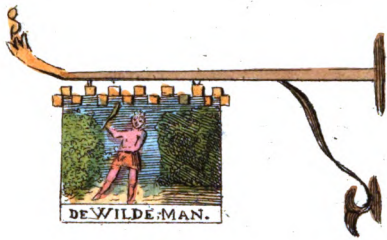
Uithangbord / *l'Enseigne*, the Sign, das Aushange-
schild.

Kurwerk / *la Montre*, the Clock, die Uhr.

Hil / *le Hibou*, the Owl, die Uhu.

Op een *Uithangbord* ziet men dikwijls de smaaklooste tegenstrijdigheden bijéén; wie moet niet lagchen om den *gekroonden Olijfant*, den *vergulden Gaper*, de *Roe Gans* en honderd andere grillige uithangborden, waardoor de winkeliers hunne winkels willen doen opmerken!

Eene der kunstigste werktuigkundige uitvindingen is voorzeker het *Uurwerk*; waardoor men den tijd afmeet. Ik oordeel het nog boven uwe vatbaarheid om u hier het samenstel van een uurwerk te beschrijven, schoon het wel de moeite waardig is de verwonderlijke en juiste samenwerking van zo veele kleine raderen eens van naderbij te beschouwen.

De *Uil* is een nachtvoegel, die zich meestal in oude gebouwen en op eenzame plaatsen ophoudt; hij schuwt het daglicht en vliegt 's nachts uit om muizen en kikvorschen te vangen. De Uil is ongezellig, en heeft een somber voorkomen.

PLAAT XX. 20.

V

Vy

Vv

Vv

Veder /	<i>la Plume,</i>	the Feather,	die Fieder.
Vaas /	<i>le Vase,</i>	the Urn,	die Urne.
Vlieg /	<i>la Mouche,</i>	the Fly,	die Fliege.
Vogelkooft /	<i>le Cage,</i>	the Bird-cage,	der Käfig.
Vaandel /	<i>le Drapeau,</i>	the Colours,	die Fahne.
Vos /	<i>le Renard,</i>	the Fox,	der Fuchs.

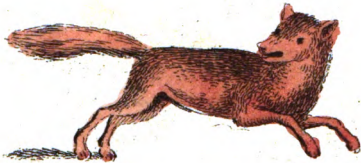
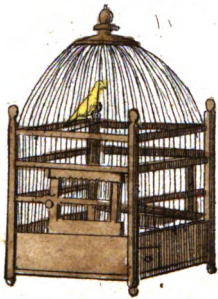

De *Veder*, na den vogel tot eene natuurlijke kleding gediend te hebben, is voor den mensch ook van groot nut. Men vult daarmede bedden, vervaardigt schrijfpennen daaruit, en draagt ze zelfs als een voorwerp van pracht.

De *Vaas* is eigenlijk de vorm van een' antieken drinkbeker, gelijk bij de aanzienlijke Romeinen en andere oude volken in gebruik was.

Wan-

Wanneer ge een mikroskoop hebt, dan raad ik u eene *Vlieg* te vangen, en derzelve vleugels en pooten daardoor te beschouwen... ô! Dan zult ge eens wat zien!

Opgefloten in eene *Vogelkooi* te zitten, moet waarlijk, zelfs bij den overvloed van het lekkerste voedsel, voor den vogel niet aangenaam zjn; veel liever zou hij in de vrije lucht honger en gebrek, koude en ongemak lijden, dan vrijwillig eene vergulde gevangenis in eene warme kamer verkiezen. Vrijheid is het natuurlijk eigendom van alle schepselen, zo wel van dieren als menschen; geen levend wezen kan in slavernij gelukkig zijn.

Het *Faandel* is voor de regimenten het geen het uithangbord voor de huizen is: het maakt dezelve kenbaar, en is het punt om hetwelk de soldaaten in de wanorde eens veldslags zich weder versamelen.

Een der listigste en doorslependste dieren is ongetwijfeld de *Vos*. Het is onbegrijpelijk hoe vernuftig hij is in de middelen om zijn prooi te bekomen, zich uit gevaaren te redden, en zijn vijand te misleiden. De vos gaat niet over één nacht ijs, zegt het spreekwoord; en dit is letterlijk waar; hij luistert eerst of hij het water nog onder het ijs hoort lopen, en zo ja, dan bedankt hij voor eene natte huid.

P L A A T XXI. 21.

W w

W w

W w

W w

Wozel /

Weggschaal /

Waterma-

len /

Wieg /

la Belette, the Weefel,

la Balance, the Scales,

le Moulin à the Water-

eau, mill,

le Berceau, the Cradle,

der Wiefel.

die Waag.

die Wasser-

mühle.

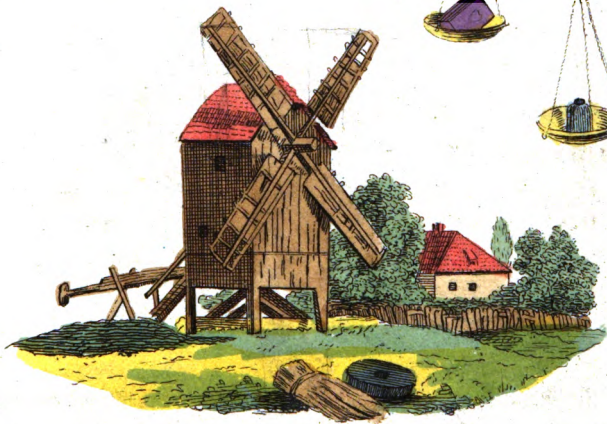
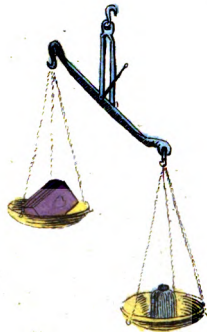
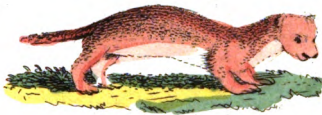
die Wiege.

De *Wozel* is een lang, dun viervoetig dier, anderhalf maal grooter dan eene gewoone rat. Hij is schuw van aart, verlaat doorgaans bij nacht zijn' schuilhoek, om de hoenderhokken een bezoek te geven.

Het gebruik der *Weggschaal* is zo algemeen en zo bekend, dat ik 'er u geen nadere verklaring van behoef te geven.

Holland, kinderen! waarin gij geboren en opgekweekt zijt, waarin gij opvoeding en onderwijs geniet, is waarlijk een kunstig land; hetzelfde zou indedaad eene uitgestrekte zee zijn, bijaldien de kostbaare dijken de zee het overstromen van onzen laagten bodem niet beletten; hetzelfde zouden wij ook van onze rivieren en binnenwaters te vrezen hebben, zo men door bedijking eenige strecken lands, polders gheten, tegen dit onheil niet beveiligde. Om deze polders droog te houden heeft men de *Watermolens* uitgedacht, die de binnenslooten en kanaalen uitmalen en het water daarin slechts op eene bepaalde hoogte houden. Eene andere soort van watermolens vindt men in het hooger gelegen Gelderland, dezen doen bij fabrieken denzelfden dienst als hier de windmolens, dewijl zij, even als dezen door den wind, door het snelvlietend water gedreven worden.

Uwe eerste legerstede, de *Wieg*, kinderen! herkent ge ook op dit plaatje.

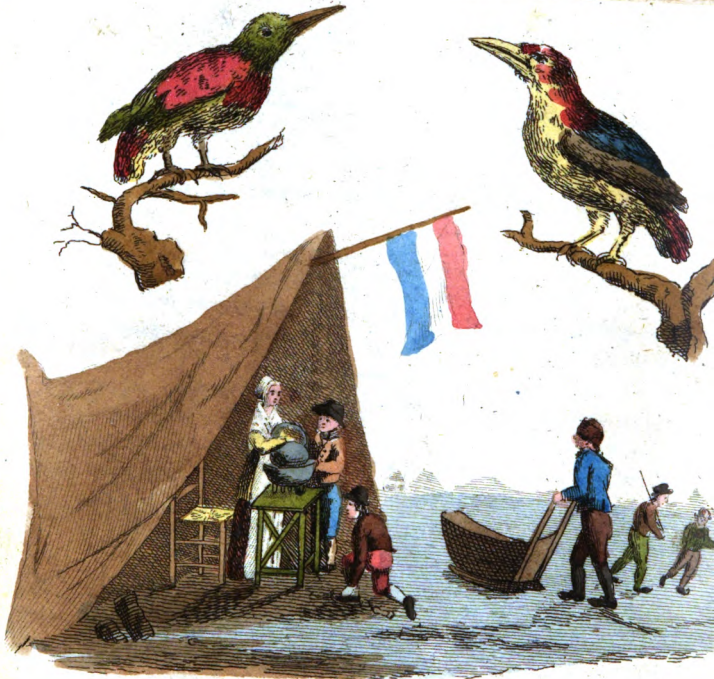

D a

PLAAT XXII. 22.

U u	I f ij	I ij	Y n
Eisvogel /	<i>P Alcyon,</i>	the Alcyon,	der Eisvogel
Esselede /	<i>le traineau à</i>	the Ice-sledge,	der Schlitten.
	<i>glace,</i>		
Izeren	<i>le Pot de fer,</i>	the Iron-pot,	der eiserne
pot /			Pot.
Ijber =	<i>les amusemens</i>	the Pleasures	die Ergötzig-
maakt /	<i>sur la glace,</i>	upon the ice,	keiten auf
			dem Eise.

De *Ijsvogel*, waarvan het plaatje twee soorten voorstelt, is juist geen vogel die zich enkel in koude landen ophoudt, schoon hij daar ook wel gevonden wordt. Eigenlijk behoort hij in Oost-Indië en Zuid-Amerika te huis. Men zegt dat hij enkel van insecten en inzonderheid van bijen leeft.

Gaarne rijden de kinderen 's winters in de *Ijsfode*; nu als men maar voorzigtig is....

Veele spijzen, weet ge, worden in een' *ijzeren pot* gekookt, en dit is ook veel gezonder dan dat men zulks in verglaasde aarden potten of koperen ketels doet.

Welk een heedlijk tooneel levert 's winters een wijduitgestrekte toegevrozen water op! Duizende menschen, schaatsrijders, wandelaars, sleden, paarden, kraamen, welk eene afwisseling! Het *Ijsvermaak* is inderdaad voor veele menschen een der grootste genoemens van den winter.

P L A A T XXIII. 23.

Zz

Zz

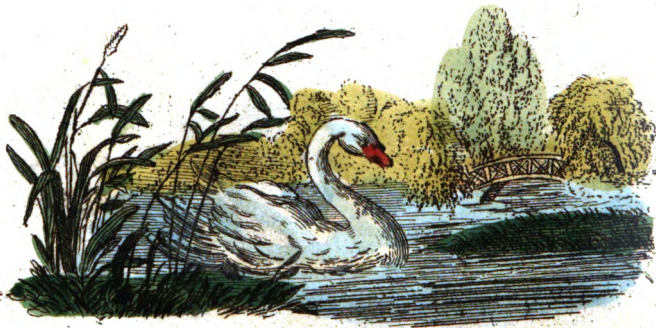
Zz

Zz

Zijdworm /	<i>le Ver à soie</i> ,	the Silk- worm,	die Seideraupe.
Zwaan /	<i>le Cygne</i> ,	the Swan,	der Schwan.
Zebra /	<i>le Zèbre</i> ,	the Zebra,	der Zebra.

De *Zijdworm* is een zeer werkwaardig infekt, en behoort tot de rupsen; doch zijn spinfel is oneindig nuttiger en kostbaarer dan dat van de gewoone rupsen; het is de ruwe zijde, wier beërbinding duizende handen werk en brood verschaft; en waaruit, onder den naam van taf, satijn, damast, e. z. v. ontelbaare voorwerpen

van pracht, zo tot kleding als anderszins vervaardigd worden. De zijdeworm ondergaat veele veranderingen eer hij vlinder wordt, het geen gij met weinig omslags zelf kunt waarnemen, als het u aan geen moerbeziebladen, het gewoon voedsel der zijdewormen, ontbreekt.

Onder de watervogelen is de *Zwaan* ongetwijfeld de schoonste en prachtigste. Zijne houding, zijn fraaije lange hals, zijne blankheid, kortom, zijne geheele gestalte maakt hem tot een sieraad der wateren, waarin hij veelal door de stedelijke overigheden gehouden wordt.

In uiterlijken vorm en grootte heeft de *Zebra* veel overeenkomst met den muilezel. Het dier is bij uitstek fraai en regelmatig gestreept. Afrika is zijn vaderland, de fraaisten worden aan de Kaap en dieper landwaarts in, in Congo gevonden. Niettegenstaande hetzelfde gras eet en dus niet verfoeënd is, leeft het negthans wild in de boschen; en men heeft, niettegenstaande alle daartoe aangewende moeite, hetzelfde niet kunnen temmen en ten dienst der menschen bekwaam maken.

Weinig, wel, en dikwijls lezen
Leert het best in uwen tijd:
Grooter boeken zult ge krijgen,
Als gij ook wat grooter zijt.

VAN ALPHEN, Kind. Ged.
